

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Stigtomta skola

Läsåret 2018/19

Innehåll

1. Förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	3
Vision	3
Övergripande mål	3
Lagar	3
Plan mot diskriminering och kränkande behandling.	3
Ledord	4
Definitioner och begrepp	4
2. Att främja elevers lika rättigheter och möjligheter	6
Främjande insatser	6
3. Att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	7
Kartläggning	7
Analys	7
Mål	7
Preciserade mål för läsåret 2017-2018	8
4. Att upptäcka och anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	10
5. Att utreda och dokumentera uppgifter om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	11
6. Att åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	12
7. Uppföljning och utvärdering	13
Bilaga 1. Likabehandlingsgruppens arbetsgång:	14
Akut	14
Uppföljning	14
Bilaga 2. Hjulet för likabehandlingsarbete:	16

1. Förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vision

På Stigtomta skola skall ingen elev utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. I samarbete med andra får eleverna öva och utveckla sin sociala kompetens. En elev med stark självkänsla har inget behov av att kränka andra. Att känna respekt för sig själv och andra är skolans mål och värdegrund som genomsyrar den dagliga verksamheten. Stigtomta skola ska vara en skola att längta till.

Övergripande mål

- Ingen elev ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Alla elever respekterar varandra och vår miljö
- Alla elever visar omtanke och hjälper varandra.
- Alla som arbetar i skolan ska aktivt förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Lagar

Stigtomta skola skall vara en trygg miljö för alla elever och personal som arbetar här där nolltolerans mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering gäller. Det finns två lagar, (skollagen och diskrimineringslagen) vilka har som gemensamt syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Kränkningar av deras värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. Skolans verksamhet vilar alltid på barnkonventionen.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

En plan mot diskriminering , trakasserier och kränkande behandling ska upprättas årligen. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under året för att

- Främja lika rättigheter och möjligheter för elever oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder,
- Förebygga och förhindra trakasserier på dessa grunder eller sexuella trakasserier.

Huvudmannen, eller den huvudmannen utser, skall utreda och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Diskrimineringsersättning eller skadestånd kan utgå om ansvariga i verksamheten inte följer lagens skyldigheter. Barn- och elevombudet (BEO) övervakar skollagen och ska tillsammans med diskrimineringsombudsmannen (DO) arbeta för att motverka kränkningar, diskriminering och trakasserier av elever.

Ledord

Ett gott skolklimat innebär bland annat ett klimat som präglas av förtroendefulla och öppna relationer mellan eleverna och personalen. Tillit och förtroende har betydelse för om personalen får kännedom om problematiska företeelser som pågår bland barn och elever. Tillsammans med Stigtomta förskola har all personal tillsammans arbetat fram våra gemensamma ledord som ska genomsyra all verksamhet.

- Glädje
- Elevfokus
- Samarbete och lagarbete
- Tillit och förtroende

En annan förutsättning för ett gott skolklimat och för ett effektivare arbete mot trakasserier och kränkande behandling är en stabil organisation. Rektor ansvarar för rutiner, organisation och personalsammansättning.

Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i de allmänna råden och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95).

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet* eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *elev* avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med barn menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kapitlet skollagen.

Huvudman: Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan vara:

- fysiska, t ex att bli utsatt för slag och knuffar
- verbala, t ex att bli hotad
- psykosociala, t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
- text- och bildburna medel, t ex klotter, brev, lappar, sociala medier, sms

En viktig utgångspunkt är att alltid ta uppgiftslämnaren på allvar. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. *Mobbning* är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Bestämmelserna i skollagen innebär att det råder nolltolerans mot kränkande behandling.

På Stigtomta skola har vi *trygghetsfrämjare*. Det är elever som arbetar främjande tillsammans med trygghetsteamet för att öka tryggheten och trivseln.

2. Att främja elevers lika rättigheter och möjligheter

Huvudmannen åläggs att bedriva ett målinriktat arbete för att dels främja lika rättigheter och möjligheter, dels förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Det främjande arbete handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Arbetet med att främja likabehandling och förebygga trakasserier och kränkande behandling är en del av det systematiska kvalitetsarbetet som präglar arbetet i vår verksamhet.

Främjande insatser

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde, omfattar diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

På Stigtomta skola arbetar vi med främjande insatser genom att

- Elever får återkommande, med stöd av personal, hålla i aktiviteter för att skapa en god atmosfär vid våra HSS-samlingar, temadagar och idrottsdagar.
- Pojkar och flickor ges lika stort inflytande och utrymme i verksamheten genom att vi har en kontinuerlig dialog och diskussion bland personalen kring inflytande och kön.
- Personal använder böcker som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter vid högläsning, samlingar och bokprat.
- Personalen planerar utflykter eller friluftsdagar så att alla barn och elever ges förutsättningar att delta. Elevhälsan och vårdnadshavare involveras även i planeringen.
- Alla elever på fritids erbjuds minisamtal tillsammans med sin ansvarspedagog på fritids.
- Taxivakt som väntar ihop med alla våra taxibarn tills att taxin kommer
- Värderings- och samarbetsövningar genomförs i alla klasser. En stor samling av EQ-övningar finns att tillgå på skolan. För de yngre barnen har vi Alfonslådan att tillgå.
- Klassansvarig lärare informerar om regler vid datoranvändning. Det åligger alla vuxna att vara uppmärksamma vid elevernas datoranvändning. Vid minsta misstanke av nätkränkning ska det anmälas till skolan och likabehandlingsgruppen.
- För att uppnå trivsel på skolan ska vi arbeta med elevernas medbestämmande genom skolråd, klassråd, elevråd, elevledda utvecklingssamtal, värderingsövningar och genom samtal där eleverna får möjlighet att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.
- Fortbildning och handledningsinsatser från elevhälsan, resursteam (centrala elevhälsan) och Nätet.
- All personal deltar på friends fyra APT-träffar kring normer, värderingar och attityder
- Begrepp som trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa diskuteras med eleverna.

- Kartläggning sker även genom att regler, rutiner, lokaler och schemaläggning ses över så att det inte leder till att elever blir diskriminerade eller utsätts för kränkande behandling.
- Dokumentation via incidentrapport

3. Att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker. Det första steget i det förebyggande arbetet är kartläggningen.

Kartläggning

- Kartläggning av elevernas trivsel sker genom friendsenkät, attitydundersökning, utvecklingssamtal, minisamtal, hälsosamtal i åk 4 samt genom observationer och organiserade samtal med elever och elevgrupper, vårdnadshavares synpunkter och iakttagelser samt personalens egna iakttagelser.
- Eleverna är delaktiga i kartläggningen genom elevrådet och trygghetsfrämjarna.

Analys

Nästa steg är att analysera resultaten av kartläggningen för att identifiera risker som innebär eller kan leda till att elever utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Analysen handlar om att dra slutsatser om varför eleverna känner så.

- Kartläggningen analyseras och utvärderas av all personalen på APT och i respektive team, av elevhälsan, trygghetsfrämjarna och i likabehandlingsteamet för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Eleverna är delaktiga i analysen genom elevrådet och trygghetsfrämjarna.

Mål

För att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkningar har Stigtomta skola formulerat preciserade mål och insatser som ska genomföras under året för att nå målen. Och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats.

Preciserade mål för läsåret 2017-2018

Mål	Aktivitet	Uppföljning	Ansvarig
Personal och trygghets-främjare på skolan utbildas av Friends enligt friendsprogrammet år 3.	Friendsutbildning	Nov-17	Rektor
Alla vårdnadshavare får tillgång till friends nätbaserade utbildning	Nätbaserad utbildning	Dec-17	Rektor
All personal deltar på friends fyra APT kring normer och värdegrund.	APT	Juni -17	Rektor och friendsgruppen
All personal, alla vårdnadshavare och alla elever ska informeras och känna till skolans likabehandlingsplan.	Föräldramöte	Sep -17	Rektor och ansvarslärare
Vårdnadshavare, elever och personal i åk 4 får utbildning i "netikett".	Föreläsning	nov- 17	Henrik Anhängen
Skolverkets utvärdering visar att på skolor där eleverna var delaktiga i aktiviteter som syftade till att skapa en god atmosfär förekom färre	Rastis	Juni -18	Rastisgruppen och Trygghetsfrämjarna

kränkningar. Utifrån det har vi som mål att göra eleverna delaktiga i vår rastverksamhet Rastis.			
Personalen ska använda sig av Friends temaböcker för att utveckla elevernas sociala kompetens och empati samt för att stärka skolans värdegrundsarbete.	Temabok med övningar	Juni -18	Trygghetsfrämjarna och rektor

Utifrån tidigare kartläggningar och analyser har vi gjort följande förbättringar

- Personal och elever är indelade i team, vilket underlättar för elever och personal att lära känna varandra över årskurserna samt att skapa en så trygg närmiljö som möjligt för eleverna. Teamens indelning underlättar även för personalen vad gäller elevhälsoarbetet och elevhälsoarbetet är en stående punkt på teamtiden för att få en helhetsbild av varje elev.
- Rastis (styrda rastaktiviteter) genomförs
- Rastvärdsschema där rastvärdar har uppsikt över platser som eleverna upplever som otrygga för att på ett tidigt stadium upptäcka kränkningar och ingripa. Varje läsår sammanställs en karta över skolgårdens riskområden tillsammans med skolans alla elever.
- Upprättande av ordningsregler tillsammans med eleverna.
- Rollekar och teater i förskoleklass
- Gruppaktiviteter utifrån önskemål och behov
- Kurator och skolsköterska arbetar förebyggande i klasserna
- Skolans elevhälsogrupp tar upp förebyggande arbete på varje veckas möte där bl.a. elevfrånvaro ses över.
- Omklädningsrumsschema för idrotten där vuxenvärdar finns med i omklädningsrummen.
- Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin där man tar bl.a. upp frågor gällande trygghet.
- På Stigtomt skola har ett likabehandlingsteam utsetts som består av undervisande lärare, fritidspersonal, personal från elevhälsan och rektor. Skolans likabehandlingsgrupp träffas på avsatt tid varje vecka. Alla elever, vårdnadshavare

och personal kan vända sig till likabehandlingsgruppen för att få hjälp. Bilaga 1 redogör för likabehandlingsgruppens arbetsgång.

4. Att upptäcka och anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Enligt lag ska personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten anmäla det till rektor. Anmälan ska ske skyndsamt och kan ske muntligt eller via blankett som lämnas till rektor. Blanketten kan även ges till likabehandlingsgruppen som då i sin tur skyndsamt informerar rektor. Rektor anmäler omgående till huvudman via en centralt utformad blankett.

Rektor går igenom Stigtomta skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling där blå. rutinerna för att upptäcka och anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ingår med all personal en gång varje termin. Alla nyanställda får samma information av rektor vid välkomstsamtalet.

Anmälningsskyldigheten gäller även om en elev upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av någon i personalen.

Elev eller vårdnadshavare kan vända sig till vilken personal som helst på skolan eller direkt till rektor om de vill rapportera att en elev upplever eller får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Vårdnadshavare kan ta kontakt med likabehandlingsgruppen gällande likabehandlingsfrågor via mentorerna eller genom att kontakta någon i likabehandlingsgruppen.

På vår hemsida kan du läsa vilka som ingår i likabehandlingsgruppen.

5. Att utreda och dokumentera uppgifter om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10 skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna. Huvudman har delegerat genomförandet av utredningen till rektor. Berörda vårdnadshavare informeras skyndsamt.

Utredningen belyser vad som inträffat och innehåller en analys av orsakerna till det inträffade. Utredningen omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt. Utredningen leder till att verksamheten får information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserierna eller den kränkande behandlingen att upphöra.

En utredning kan omfatta samtal, observationer, dokumentstudier eller att personal med specifik kompetens t.ex. skolkurator eller socialpedagog arbetar med ärendet. Utredningen dokumenteras i elevjournalssystemet pmo. Alla ärenden tas upp på elevhälsogruppens veckovisa möten. Verksamheten använder en särskild blankett för utredning startar och en för utredning avslutas. Dokumentationen av utredningen, av vad som inträffat och vilka åtgärder skolan vidtagit, är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna.

I varje enskilt fall sker en bedömning om en anmälan ska göras till andra myndigheter.

6. Att åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Om en elev utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vidtas åtgärder snabbt. Åtgärderna som vidtas på såväl kort som lång sikt ska leda till att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling upphör. Åtgärderna ska bygga på en analys av resultatet av utredningen. Åtgärder kan vara återkommande samtal, ökade observationer vid olika tillfällen, resursperson för de som kränker, omorganisation eller hjälp av skolkurator eller socialpedagog. Åtgärder kan även riktas mot elever som berörs indirekt.

Åtgärderna följs upp och utvärderas på likabehandlingsgruppens veckovisa möten. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst.

Åtgärderna dokumenteras i journalsystemet pmo.

7. Uppföljning och utvärdering

Likabehandlingsplanen är ett verktyg i skolans verksamhet som följs upp och revideras årligen. Arbetet och måluppfyllelsen utvärderas läsårsvis. Varje vecka träffas Likabehandlingsgruppen för kontinuerlig uppföljning av olika ärenden och gruppens verksamhet. Trivselregler och likabehandlingsplan revideras vid varje läsårsstart av elevråd, elever, vårdnadshavare och personal. Dokumenten finns tillgängliga för alla på skolans hemsida. Utvärdering sker på teamnivå, i Elevhälsogruppen och av skolläda. Utvärderingen sker utifrån rekommendationer från Friends enligt "Fortsätta", "Sluta" och "Börja".

I vårt arbete använder vi oss av hjulet för likabehandlingsarbete. Se bilaga 2.

Bilaga 1. Likabehandlingsgruppens arbetsgång:

Vid alla samtal deltar två medarbetare ur likabehandlingsgruppen. Alla samtal dokumenteras i pmo.

Akut

1. Personal på skolan får kännedom om att en elev upplever diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
2. Rektor informeras.
3. Rektor anmäler ärendet till huvudman.
4. Rektor startar utredning.
5. Likabehandlingsgruppen meddelas och informeras om händelsen.
6. Likabehandlingsgruppen samtalar med den utsatte och ger vid behov råd/direktiv.
7. Likabehandlingsgruppen samtalar med den anklagade/de anklagade och ger råd/direktiv.
8. Likabehandlingsgruppen samtalar med/informerar berörd personal samt rektor. Utredningen belyser vad som inträffat och innehåller en analys av orsakerna till det inträffade. Utredningen omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt. Utredningen leder till att verksamheten får information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserierna eller den kränkande behandlingen att upphöra. En utredning kan omfatta samtal, observationer, dokumentstudier eller att personal med specifik kompetens t.ex. skolkurator eller socialpedagog arbetar med ärendet. Utredningen dokumenteras i elevjournalssystemet pmo.
- 9a. Berörda elever uppmanas att berätta hemma.
- 9b. Likabehandlingsgruppen tar kontakt med berörda vårdnadshavare.

Uppföljning

1. Uppföljning och utvärdering sker inom de närmaste dagarna med berörda elever. Vårdnadshavare, berörd personal, elevhälsan och rektor informeras.
2. Alla ärenden tas upp på elevhälsogruppens veckovisa möten.
3. Efter överenskommelse fortsatt kontakt mellan vårdnadshavare och likabehandlingsgruppen.
4. Uppföljning inom fyra veckor tillsammans med berörda.
5. Beroende på vad uppföljningen visar avslutas ärendet alternativt om åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst. Dessa insatser följs sedan upp och utvärderas återigen tills att utredningen kan avslutas.

Bilaga 2. Hjulet för likabehandlingsarbete:

